

ומשנינן: מרבה אני חטאת ואשם — שהוא מתפיש בנדר.

ומוציא אני את הבכור — שהוא קדוש ממעי אמו.

ומאן דאסר סבר, בכור נמי — מתפישו בנדר הוא, כי בנוסף לקדושתו מרחם, שהיא קדושה הבאה מאליה, יש בו גם קדושה הבאה מכח הקדשתו של אדם!

דתניא, משום רבי אמרו: מניין למי שנוולד לו בכור בתוך ביתו, שמצוה על בעליו להקדישו בעצמו, ולומר "הרי זה קדוש בבכורה", על אף שהוא כבר קדוש מאליו מן התורה?

שנאמר [דברים טו] "הזכר — תקדיש".

ואם כן, גם בכור הוא דבר הנדור, שהרי הקדישו בעליו.

ומאן דשרי, סבר, הרי גם כי לא מקדיש ליה

בעליו לבכור — מי לא מקדיש הבכור מאליו, בשעת לידתו?

ולכן המצוה להקדישו אינה עושה אותו ל"דבר הנדור", לפי שאין תוספת קדושה בהקדשת האדם אותו, אלא יש מצוה גרידא לבעליו, לומר בפיו שיהא הבכור קדוש בבכורה.⁽¹⁾

שנינו במשנה: האומר כאימרא, כדירים הרי זה אסור.

תנא בברייתא:

אימרא, לאימרא, כאימרא.

דירים, לדירים, כדירים.

עצים, לעצים, כעצים.

אישים, לאישים, כאישים.

מזבח, למזבח, כמזבח.

של "מעשה הקדשה" של אדם בבכור, אם כי אין מעשה ההקדשה הזה מחיל תוספת של קדושה בבכור, ואין מחשיבים את הבכור שהוקדש גם בידי אדם כאילו הוא קדוש בשתי קדושות, קדושת בכור ממעי אמו וקדושת האדם. אלא חידשה בו התורה שיקדיש את בכורו באמירתו, גם מבלי להחיל קדושה נוספת על הקדושה הקיימת.

ואילו הגר"ש שקופ מבאר שיש תוקף להקדשתו בכך שלאחר הקדשת האדם יש שתי סיבות לקדושתו - האחת מחמת לידתו, והשניה מחמת הקדשתו.

ולגבי השאלה השניה - המחנה אפרים [סימן פ], והלחם משנה [פרק א מהלכות נדרים] כתבו שכל עוד לא הקדישו הבעלים את הבכור אי

הרי הוא בכלל דבר הנדור [הגמרא לקמן יג א]. עיין שם בהערה.

1. רבותינו האחרונים דנו בסוגיה זאת בשתי שאלות יסוד:

האחת, מהי מהות ההקדשה על ידי האדם בקדושת הבכור, אחר שהיא כבר קיימת עליו ממעי אמו.

והשניה, האם צריכה ההתפסה להעשות דוקא בהקדשת האדם, או שמא כיון שהבכור יש בו גם הקדשה מצד מעשה האדם, הרי הוא "דבר הנדור", ואין צורך להתפיש דוקא בקדושת האדם הנעשית בו.

לגבי השאלה הראשונה - בכתבי הגר"ז [למסכת נזיר דף ד] מבואר שחידשה תורה מצוה